

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-07-000 240
Бања Лука, 3.4.2008. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија мр Вељко Икановић, као предсједник вијећа, те судије Војислав Димитријевић и Слободан Милашиновић, као чланови вијећа, уз учешће записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптужених Г. П., З. Ђ., М. Ђ. и Г. Ђ., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, одлучујући о жалби бранилаца оптужених, које су изјављене против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-К-07-000 044 од 19.10.2007. године, у сједници вијећа одражаној дана 3.4.2008. године, на чијем су јавном дијелу били присутни замјеник главног републичког тужиоца Бранка Милошевић, сва четворица оптужених и њихови браниоци Ј. Ј., З. К., В. Р. и Д. Г. адвокати из Б. Л. донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се као неосноване жалбе бранилаца оптужених Г. П., З. Ђ., М. Ђ. и Г. Ђ. и потврђује се пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-К -07-000 044 од 19.10.2007. године.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-К-07-000 044 од 19.10.2007. године (у даљем тексту побијана пресуда) оглашени су кривим оптужени Г. П., З. Ђ., М. Ђ. и Г. Ђ. да су починили кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона СФРЈ, на начин чињенично поближе описан том пресудом, те осуђени, оптужени Г. П. на казну затвора у трајању од 8 (осам) година, оптужени З. Ђ. на казну затвора у трајању од 7 (седам) година и оптужени М. Ђ. и Г. Ђ. на казне затвора у трајању од по 6 (шест) година. На основу одредбе члану 44. Кривичног закона Републике Српске вријеме проведено у притвору оптуженима Г. П., З. Ђ. и М. Ђ. од 13.6.2007. године па надаље, урачунава се у изречене казне. На основу одредбе члана 99. Закона о кривичном поступку оптужени су обавезани да сnose трошкове кривичног поступка, као и да плате на име досадашњих трошкова свједока износ од 376,40 КМ, те паушални износ од по 150 КМ. На основу одредбе члана 108. Закона о кривичном поступку

породица оштећеног Х. Х. са имовинско правним захтјевом је упућена на парнични поступак.

Против побијане пресуде жалбу су благовремено изјавили браниоци оптужених.

Бранилац оптуженог Г. П. жалбу је изјавила због битне повреде одредаба кривичног поступка, због повреда Кривичног закона, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о казни. Жалбом предлаже, да се побијана пресуда преиначи и оптужени Г. П. ослободи од оптужбе или укине и одржи претрес.

Бранилац оптуженог З. Ђ., жалбу је изјавио због битне повреде одредаба кривичног поступка, због повреда Кривичног закона и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Жалбом предлаже, да се побијана пресуда преиначи и оптужени З. Ђ. ослободи од оптужбе.

Бранилац оптуженог М. Ђ., жалбу је изјавила због битне повреде одредаба кривичног поступка, због повреда Кривичног закона, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о казни. Жалбом предлаже, да се побијана пресуда укине и одржи претрес.

Бранилац оптуженог Г. Ђ., жалбу је изјавила због битне повреде одредаба кривичног поступка, због повреда Кривичног закона, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због одлуке о кривично правној санкцији. Жалбом предлаже, да се побијана пресуда укине предмет врати првостепеном суду или преиначи и оптужени Г. Ђ. ослободи од оптужбе.

На сједници вијећа браниоци оптужених су изложили своје жалбе, а оптужени су се са истима сагласили. Замјеник главног републичког тужиоца је предложила да се жалбе бранилаца одбију.

Испитујући побијану пресуду у оном дијелу који се жалбама побија, а у смислу одредбе члана 312. Закона о кривичном поступку, овај суд је одлучио као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога.

Изрека побијане пресуде је потпуно разумљива, непротиврјечна те у сагласности са датим разлозима, тако да не стоје супротни наводи изнесени у жалбама браниоца оптуженог Г. П. и браниоца оптуженог З. Ђ.. Чињенични опис дјела у побијаној пресуди садржи чињенице и околности које чине обиљежја кривичног дјела кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, као и оних од којих зависи примјена одређене одредбе кривичног закона, а што је у складу са одредбом члана 291. став 1. тачка а) Закона о кривичном поступку. Предметно кривично дјело према законској диспозицији могуће је починити за вријеме рата, оружаног сукоба или окупације, али ова законска норма не придаје значај чињеницама када је та ситуација (рат, оружани сукоб или окупација) настала, ко ју је иницирао и ко су судионици, што се погрешно жалбама тражи. Стога било је потребно, а што је изреком првостепене пресуде и учињено, утврдити истовременост постојања рата или оружаног сукоба, са једне стране и радње извршења дјела, са друге стране, те постојање међусобне повезаности оружаног сукоба и кривичног дјела.

Неоснован је приговор жалбе оптуженог З. Ђ. да изрека побијане пресуде не садржи тачно означавање повреда правила међународног права. Изреком

побијане пресуде није поменуто само да су оптужени поступали противно одредбама члана 3 став 1 тачка IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године, већ је наведено и то да су у контексту оружаног сукоба лишили живота оштећеног Х. Х.. На овај начин прецизно је одређена радња која представља поменуто повреду међународног права.

Исто тако првостепени суд, насупрот тврдњама жалбе браниоца оптуженог Г. П., није морао у изреци побијане пресуде поближе одређивати карактеристике поменуте паравојне формације „сува ребра“, у смислу описа унутрашње организације, линије командовања итд. У исту врсту приговора спада и навод жалбе о мањкавости побијане пресуде због одсуства поближег описа униформе и наоружања које су оптужени критичне прилике носили. Ова жалба губи из вида да предметно кривично дјело у погледу извршилаца није ограничено само на припаднике оружаних формација, јер такав услов не садржи нити одредба члана 142. став 1. КЗ СФРЈ, а исто тако ни одредба члана 3. став 1. тачка IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године. Стога и у овом случају не ради се о законском обиљежју кривичног дјела, те нема ни неразумљивости побијане пресуде,

Насупрот наводима жалбе браниоца оптуженог Г. П., овај суд не сматра неразумљивим дио изреке пресуде који се односи на „претходно постигнути договор“, те садржај и субјекте тога договора. Дати опис радње у изреци побијане пресуде не оставља било какву дилему да су четворица оптужених субјекти тога договора, а предузета радња предмет договора. У вези истог жалбеног приговора, изостанак виности као општег елемента кривичног дјела, не чини изреку побијане пресуде неразумљивом, обзиром да је у складу са поменутом одредбом члана 291. став 1. тачка а) Закона о кривичном поступку, потребно поменути околности које чине обиљежја предметног кривичног дјела. У конкретном случају облик виности не представља биће предметног кривичног дјела, па стога не стоји жалбени навод о учињеној битној повреди одредба кривичног поступка, која би се огледала у неразумљивости изреке побијане пресуде. Наиме, под бићем кривичног дјела подразумјевамо скуп посебних елемената једног кривичног дјела, а не свих кривичних дјела. Стога умишљај, као облик виности са којим се може извршити предметно кривично дјело, у смислу одредбе члана 13. став 1. Кривичног закона Републике Српске, не представља посебно већ опште обиљежје, предметног кривичног дјела и као такав не мора бити обухваћен чињеничним описом изреке побијане пресуде. Ово не значи да из постојећег чињеничног описа, као што је у конкретном примјеру случај, не треба да произилазе сви општи елементи кривичног дјела, па самим тим и психички однос учиниоца према дјелу, у овом примјеру умишљај.

Чињеницу да су четворица оптужених критичне прилике били наоружани, овај суд је схватио као могућност сваког од оптужених да у сваком тренутку трајања радње има на располагању оружје које може да употреби. Зато, по становишту овога суда нема противрјечности између чињеничног навода да је оптужени био наоружан током извршења дјела, које је трајало неколико сати, и чињеничног утврђења да је у датом моменту држао батеријску лампу у рукама, што би искључивало истовремено држање оружја. Дословним тумачењем, које заступа жалба браниоца оптуженог Г. П., овај оптужени није могао истовремено у рукама имати батеријску лампу и оружје. Међутим по

оцјени и овога суда, држећи батеријску лампу, оптужени Г. П. није изгубио својство наоружаног лица, тако да нема противрјечности изреке пресуде на коју се жалба позива.

Наводи жалбе браниоца оптуженог Г. П. да је побијана пресуда неразумљива, нејасна и сама себи противрјечна, зато што није наведен разлог уласка оптужених у кућу Љ. Б. те да су оптужени оштећеног „пуцањем из ватреног оружја“ лишили живота је уопштен и није могуће утврдити у чему жалба види наведене недостатке. Учешће све четворице оптужених у извршењу дјела, изреком пресуде је на несумњив начин одређено. Изостанак детаља, који се огледају у врсти наоружања, те у томе ко од оптужених (један, више њих или сви) је из ватреног оружја пуцао, а што је за посљедицу имало лишење живота оштећеног Х. Х., код саизвршилаштва као облика саучесништва, није од значаја и не чини изреку пресуде неразумљивом. Ова жалба у том дијелу очигледно и мјеша појам умишљаја, као облика психичког односа учиниоца према дјелу у вријеме његовог извршења, те намјеру као претходно донешену одлуку о предузимању одређених радњи, а што претходи самом извршењу дјела. Као што је већ речено умишљај није посебно обиљежје овога кривичног дјела. Са друге стране за постојање овога кривичног дјела није прописано постојање намјере (претходно донешена одлука) као посебног елемента бића дјела, тако да постојање оваквог психичког односа, чак и када он постоји, није нужан дио изреке пресуде.

Жалба браниоца оптуженог Г. Ђ. на потпуно уопштен начин износи тврдњу да побијана пресуда не садржи разлоге о одлучним чињеницама не прецизирајући у чему види ову повреду одредаба кривичног поступка. Осим тога ова жалба износи очигледно нетачне тврдње, као на примјер да оптуженог Г. Ђ. нико није поменуо и препознао у току доказног поступка. Очигледно да ова жалба грубо превиђа свједочење свједока С. Б. и С. С.. Исто тако износећи да се сви свједоци „своде на рекла-казала“, ова жалба губи из вида свједочење поменутих свједока, а и свједока З. Ђ..

Жалба браниоца оптуженог Г. П. правилно констатује да је за постојање кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона СФРЈ потребно постојање рата или оружаног сукоба у вријеме предузимања радње извршења. Међутим, ова жалба запада у унутрашњу противрјечност када са једне стране тврди да нема разлога о овој одлучној чињеници, а са друге стране полемише са ваљаношћу датих разлога. Наиме, указана битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) Закона о кривичном поступку постоји само онда када у побијаној пресуди „нису наведени разлози о одлучним чињеницама“, али не и у случају када се подносилац жалбе не слаже са датим разлозима. И заиста, разлозима побијане пресуде су дати разлози који су опредјелили првостепени суд у погледу постојања оружаног сукоба те постојање везе између оружаног сукоба и извршеног дјела. Своју оцјену суд заснива не само на исказу свједока Д. К., већ и на исказима свједока С. Б. и С. А. у погледу постојања паравојне формације С. Р., као једног од показатеља о постојању оружаног сукоба. Дакле, првостепени суд је дао разлоге о постојању оружаног сукоба као о одлучној чињеници, тако да није починио указану битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) Закона о кривичном поступку.

Утврђујући чињеницу је да је оштећени прије рата и сукоба био инспектор у полицијској станици, али да није био војно ангажован, те да је у критично вријеме био на боловању, јер је претходно имао саобраћајну незгоду и лом руке, првостепени суд је, насупрот тврдњама жалбе браниоца оптуженог Г. П., жалбе браниоца оптуженог З. Ђ. и жалбе браниоца оптуженог М. Ђ., утврдио одлучну чињеницу која се односи на својство оштећеног у вријеме извршења дјела. Ово чињенично утврђење првостепени суд је засновао на исказима свједока Д. Д. и Н. Д.. Стога и у овом случају постоје разлози о одлучној чињеници, тако да није почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) Закона о кривичном поступку.

Према схватању овога суда, за разлику од становишта датог у изјављеним жалбама, појам цивилног становништва код кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1 КЗ СФРЈ треба гледати кроз призму одредбе члана 3. став 1. тачка IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године. Према овој одредби Конвенције као заштићена лица појављују се лица „која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумјевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана лишења слободе, или из којег било другог узрока“. Према томе приликом одређивања статуса оштећеног, без значаја је његова формална припадност МУП-у РС, већ само то да ли је приликом извршења дјела он био активни учесник једне од страна у оружаном сукобу, што у овом предмету није спорно.

О питању постојања паравојне формације С. р. већ је речено приликом разматрања правилности изреке побијане пресуде. У образложењу првостепени суд даје разлоге зашто вјерује да је постојала ова паравојна формација и да су оптужени у критично вријеме били дио ове формације, о чему је такође било ријечи.

Међутим, осим што су дати разлози, овдје се и не ради о одлучној чињеници. Наиме, као извршиоци кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1 КЗ СФРЈ у вези цитиране одредбе члана 3. став 1. тачка IV Женевске конвенције, није нужно да се појављују само припадници оружаних снага, било регуларних, било паравојних. Поменута одредба IV Женевске конвенције намеће обавезу странама у сукобу да, између осталог, према заштићеним лицима не врше убиства. Дакле за постојање предметног кривичног дјела довољно је да је једна од радњи набројаних цитираном одредбом конвенције извршена у вези са оружаном сукобом, без обзира на својство извршиоца. Стога, сасвим је могуће да се као извршиоци појаве и припадници криминалних група, које немају чврсту организацију нити својство паравојне формације. Имајући у виду напријед изнесено, нису од значаја жалбени приговори у погледу утврђења да ли су С. р. имала карактер паравојне формације или су били само једна криминална група. При томе битно је да су оптужени као дио ове групе поступали као дио једне од страна у сукобу, а о чему је првостепени суд дао разлоге, које у цијелости прихвата овај суд.

Стога нису од значаја питања организације и времена оснивања поменуте паравојне формације С. р.. Имајући напријед наведено у виду првостепени суд, насупрот тврдњама жалби, није починио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) Закона о кривичном поступку.

Првостепени суд је дао разлоге о умишљају, као облику виности оптужених, приликом извршења предметног кривичног дјела, тако да не стоје наводи жалбе браниоца Г. П. о њиховом изостанку. Ова жалба иако указује на битну повреду одредба кривичног поступка, расправљајући о садржају умишљаја у ствари оспорава и правилност примјене Кривичног закона. Међутим, иста жалба запада у контрадикторност наводећи да је приликом извршења предметног кривичног дјела потребно и хтијење и пристајање извршилаца. Ради се о два вољна елемента, при чему је хтијење везано за директни умишљај (члан 15. став 2. Кривичног закона Републике Српске), а пристајање за евентуални умишљај (члан 15. став 3. истог закона), а који елементи не могу постојати истовремено, тако да је и тај жалбени приговор неоснован. Наиме, хтијење подразумјева свјест о извјесности наступања посљедице, док код пристајања, има се у виду могућност остварења посљедице. Стога није могуће пристајање као облик воље у случају да је наступање посљедице потпуно извјесно, као и обрнуто, постоји само пристајање, ако наступање посљедице је само предвидиво, али не и извјесно.

Неоснована је жалба браниоца оптуженог М. Ђ. када мањкавост побијане пресуде виду у томе што суд није утврдио мотив поступања оптужених критичне прилике. Мотив, као психолошки покретач за вољне радње у конкретном случају не представља обиљежје бића предметног кривичног дјела, па га стога није требало ни помињати у изреци, ни утврђивати у доказном поступку.

Не стоје наводи жалбе браниоца оптуженог Г. П. да првостепени суд није дао довољне разлоге које оправдавају закључак да је овај оптужени поред лишења живота, предметно кривично дјело починио и застаршивањем цивилног становништва. Наиме није спорно да је оптужени Г. П. критичне прилике пријетећим ријечима се обратио присутним цивилима, а међу којима су били В. Х., И. Х., И. Х.1 и Е. Х., "Хоћу Х., ако не изађе све ћу вас побити као и дјецу и кућу ћу попалити" и "гдје је инспектор полиције Х.1, ако не изађе иду зоље у кућу". А даље понашање оптуженог Г. П., првостепени суд са разлогом квалификује као мучење (ударац пендреком, одвожење аутом, догађаји у кући Љ. Б.).

Не могу се прихватити жалбени приговори изнесени у жалби браниоца оптуженог Г. П. и браниоца оптуженог З. Ђ. у погледу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а које би се огледало у изостанку утврђења да је у вријеме критичног догађаја постојао ратни сукоб у БиХ.

Првостепени суд је у образложењу побијане пресуде дао ваљане и цјеловите разлоге који су га увјерили да је у вријеме и на мјесту описаном оптужницом постојао оружани сукоб, као услов за предметну инкриминацију. Наиме, по оцјени тога суда тужилаштво је доказало да је чак на ужем подручју Н. Г. било ратних сукоба. Овакав закључак првостепени суд темељи на исказу свједока Д. К., у то вријеме шефа локалне полицијске станице, исказујући да је безбједносна ситуација била сложена, да је у сусједној Х. био рат. Ово је за посљедицу имало миграцију људи и хаотично стање. У Н. Г. био је уведен полицијски час, а биле су верификоване и двије паравојне формације, од којих једна под називом С. р., а друга Б. О.. Ова сазнања поменути свједок изводи из сачињених извјештаја свих вођа патролних сектора којих је било 12 на подручју те општине, а ти извјештаји достављани су у ЦЈБ који је тај свједок потписао.

Постојање оружаног сукоба је фактичко питање и за утврђивање ове чињенице није неопходна одлука неког органа, како би то проистекло из жалбе браниоца оптуженог З. Ђ.

На овај начин отпада и други приговор изнесен у више жалби који се огледа у оспоравању закључка да је група под називом С. р., којој су неспорно припадали сва четворица оптужених, са избијањем оружаног сукоба добила карактер паравојне формације. Првостепени суд је без упуштања у одређивања појма и карактеристика паравојне формације, само прихватио исказ свједока Д. К.. По ојени овога суда, овакав приступ је исправан, обзиром да припадност војној или паравојној формацији не представља елемент бића предметног кривичног дјела, обзиром да исто може извршити било које лице, без обзира на својство. Стога за постојање овога кривичног дјела без значаја су питања која постављају жалбе бранилаца оптужених Г. П. и З. Ђ., а у смислу ко и када је формирао поменути паравојну формацију, те какву је организацију имала.

Не стоји ни приговор жалби у погледу својства оштећеног Х. Х., јер исти као што је већ речено, има својство заштићеног лица у смислу одредбе члана 3. став 1. тачка IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12. августа 1949. године, а самим тим представља дио цивилног становништва у смислу одредбе члана 142. став 1. КЗ СФРЈ.

У погледу самог извршења дјела првостепени суд је извршио детаљану анализу исказа свих саслушаних свједока, вреднујући их прво појединачно, а затим доводећи их у међусобну везу, те на основу такве анализе донио закључке, које је на исправан начин образложио, те које у цијелости прихвата овај суд. Са правом се у први план ставља свједочење свједока С. Б., које свједочење без успјеха покушавају да обезвриједе све изјављене жалбе. Наиме, овај свједок без икакве дилеме има најнепосреднија сазнања о самом догађају (изузев самих извршилаца), обзиром да је у дијелу и сама присуствовала, те била очевидац. Питање зашто је овај свједок у току истраге три пута саслушавана, више говори о значају овога свједока, посебно када се има у виду да је критични догађај у битном на истовјетан начин описала приликом сваког саслушања. Првостепени суд је дао и ваљане разлоге у погледу разлога што је овај свједок у једном наврату саслушавана код своје куће, те што је у првом наврату о спорном догађају говорила као да истом није присуствовала, већ да је само чула оно што је казивао њен покојни супруг Љ. Б.. Међутим, првостепени суд је исправно примјетио да у опису предметног догађаја овај свједок је била досљедна. Уопштено навођење разлога за лажно свједочење поменутог свједока, истакнутих у жалбама, нити су увјерљиви, а нити довољни да би се овај исказ, провјерен и другим доказима, довео у сумњу. Тако прије свега исказ свједока З. Ђ., који такође има директна сазнања о критичном догађају, а која сазнања су добијена путем чула слуха овога свједока, у потпуној је сагласности са исказом свједока С. Б.

Већ на први поглед неосновани су приговори на исказ свједока З. Ђ., за ког свједока одбране оптужених у жалбама не дају нити један разлог који би могао довести у питање његову вјеродостојност. Чињеница да ли је овај свједок чуо и плускање воде, те како неко може познати нечији глас који јауче, а да је претходно чуо само нормалан говор тога човјека, су без значаја у овоме предмету. Свакако да постоји разлика у интензитету звука приликом јаука човјека, који је суочен са нападом на свој живот и звука које произведе тјело

које пада у воду, па је стога логично да неко ко се не налази у непосредној близини један звук чује, а други не. Код препознавања гласа човјека који јауче, довољно је познавати нечији глас када нормално говори, да би га са успјехом идентификовао и када производи јаук или крик. Ова чињеница је позната сваком човјеку, просјечна животна искуства, са очуваним чулом слуха, па као таква не мора бити предмет доказивања.

Од великог је значаја и исказа свједока оптужбе С. С. на основу кога је првостепени суд дошао до чињеничног утврђења да су критичне вечери управо сва четворица оптужених поименично, из насеља У. одвели оштећеног Х. Х.. Сви остали свједоци своја запажања темеље на догађајима који су уследили након извршења дјела (М. К. и Н. К.), затим на чулу слуха (З. Ђ.), или на посредно прибављеним сазнањима (Д. В., Н. Г. и З. Д.).

У току овог кривичног поступка није извршен доказ препознавањем у смислу одредбе члана 149. став 3. Закона о кривичном поступку, нити се суд позива на овакав доказ, тако да су неосновани наводи жалбе браниоца оптуженог М. Ђ., којим се тврди да је вршена ова радња супротно цитираним законским одредбама. У оквиру свједочења свједоци С. Б. и С. С. се јесу изјаснили о идентитету оптужених, а ови докази су цијењени у склопу других проведених доказа. Радња препознавања је била могућа, али не и неопходна, тако да не стоји ни приговор непотпуно утврђеног чињеничног стања због изостанка употребе овог доказног средства. Имајући напријед наведено у виду неоснован је и навод изнесен у жалби браниоца оптуженог Г. Ђ., да овога оптуженог нико није ни поменуо нити идентификовао као извршиоца предметног кривичног дјела, јер је супротан свједочењима поменута два свједока.

Имајући у виду резултате доказног поступка нису основани наводи садржани у жалби браниоца оптуженог З. Ђ. у погледу чињенице смрти оштећеног Х. Х.. Првостепени суд је са правом заузео став, да није неопходно наћи тјело оштећеног да би се утврдило извршење предметног кривичног дјела. Питање вођења других поступака којим се утврђује да је одређено лице нестало, односно умрло, нема утицаја на овај кривични поступак. У овом случају није било услова за примјену института *in dubio pro geo* прописаног одредбом члана 3. став 2. Закона о кривичном поступку на који се неосновано позива поменута жалба. Сама чињеница да није пронађено тјело оштећеног, није довољно за сумњу да је оштећени критичне прилике лишен живота на начин описан изреком побијане пресуде, а што је утврђено другим, већ поменутим, доказима.

За постојање кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ није потребно да је исто извршено као дио широког или систематског напада усмјереног против било којег цивилног становништва, како се то погрешно наводи у жалби браниоца оптуженог браниоца оптуженог Г. Ђ.. Исто тако ова жалба гријеша када тврди да дио умишљаја оптужених треба бити свијест о постојању напада, који уопште није елемент бића овога кривичног дјела, а исто тако за постојање овога кривичног дјела без значаја је постојање политике и свијести оптуженог о постојању те политике. Највјероватније да је ова жалба имала у виду кривично дјело злочина против човјечности које је прописано одредбом члана 171. Кривичног закона Босне и Херцеговине, за које не постоји оптужба у овоме

предмету, па првостепени суд правилно није ни разматрао постојање елемената овога кривичног дјела.

Овај суд не сматра да је оптужени Г. Ђ., а нити било ко други од оптужених оглашен кривим, зато што је био припадник ВРС, а како се то погрешно покушава закључити жалбом његовог браниоца. Напротив сви оптужени су оглашени кривим зато што је на основу изведених доказа утврђено да су починили кривично дјело које им се ставља на терет, те се управо на тај начин врши индивидуализација одговорности за почињене ратне злочине, те спријечава њено уопштавање.

Овај суд налази да нису основани жалбени приговори који су изнесени у жалбама, засновани на тврдњи о неадекватности изречених казни затвора оптуженима за почињено кривично дјело, јер је првостепени суд правилно утврдио и вриједновао све околности од значаја за одмјеравање казне. Изречене казне затвора оптуженом Г. П. у трајању од 8 (осам) година, оптуженом З. Ђ. у трајању од 7 (седам) година и оптуженима М. Ђ. и Г. Ђ. у трајању од по 6 (шест) година, представљају потребну мјеру казне у циљу остварења сврхе кажњавања како у погледу превентивног дјеловања према другима да не чине кривична дјела тако и у погледу васпитног утицаја на оптуженог да убудуће не чине кривична дјела. Приликом одмјеравања казне првостепени суд је исправно узео у обзир, те дао одговарајући значај степену кривичне одговорности оптужених, начину извршења дјела, старосној доби и њиховом ранијем животу. Неосновани су приговори наведени у жалби браниоца оптуженог Г. П. да првопстепени суд није цијенио протек времена и породичне прилике тога оптуженог. Исто тако без основа је тврдња изнесена у жалби браниоца оптуженог Г. Ђ., представља одмазду, посебно ако се има у виду да је овом оптуженом изречена казна само нешто више од минимума казне забрањене за ово кривично дјело.

У склопу испитивања одлука о казни за остале оптужене овај суд је на основу овлашћења прописаног одредбом члана 314. Закона о кривичном поступку испитао одлуку о казни и за оптуженог З. Ђ., обзиром да његов бранилац није по овом основу изјавио жалбу, али јесте због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде кривичног закона.

Није основан приговор браниоца оптуженог М. Ђ. у погледу одлуке о трошковима поступка, јер сама чињеница да је том оптуженом постављен бранилац по службеној дужности, још увијек не значи да је испуњен услов прописан одредбом члана 99. став 4. Закона о кривичном поступку за његово ослобађање од трошкова поступка. Наиме за испуњење овог законског услова, поред слабог имовног стања на страни оптуженог треба да буде доведено у питање и његово издржавање или лица које је дужан да издржава. Овај услов по схватању овога суда није остварен, ако се има у виду животна доб оптуженог и одсуство доказа о умањењу његове радне способности.

Из изнијетих разлога жалбе бранилаца оптужених Г. П., З. Ђ., М. Ђ. и Г. Ђ. је ваљало као неосноване одбити и првостепену пресуду потврдити на основу овлашћења прописаног одредбом члана 319. Закона о кривичном поступку.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
мр Вељко Икановић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић